

**PRZEDMIOTOWE OCENIANIE
Z RACHUNKOWOŚCI JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH
KLASA III i IV TECHNIKUM
W ZAWODZIE TECHNIK EKONOMISTA**

Przedmiotowe ocenianie zostało opracowane w oparciu i zgodnie z:

- Ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r., (Dz.U. z 2019 poz. 1481, rozdział 3a);
- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 22 lutego 2019r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 poz. 373);
- Wewnątrzszkolnym ocenianiem w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im Jarosława Iwaszkiewicza w Twardogórze.

Obszary oceniania.

Ocenie podlegają następujące obszary.

- 1) wiadomości (stopień rozumienia i zapamiętania nabytych informacji) oraz korelowanie ich z wiedzą nabytą na innych przedmiotach;
- 2) umiejętność udziału w dyskusjach, selekcji problemów, formułowaniu sądów, obrony własnego zdania, argumentacji, zadawania pytań, wyciągania wniosków, wykorzystania w praktyce, a także korzystania i gromadzenia informacji z podręcznika, aktów prawnych, słowników, encyklopedii, prasy, tekstów źródłowych, internetu, programów komputerowych;
- 3) różne przejawy aktywności intelektualnej, w tym: rozumienie tekstów i instrukcji, praca indywidualna i w zespole, sprawne wykonywanie powierzonych zadań;
- 4) obowiązkowość i systematyczność w pracy, np. odrabianie zadań domowych, prowadzenie notatek.

Cele przedmiotowego oceniania

- 1) Rozpoznawanie poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania;
- 2) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w tym zakresie;
- 3) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce;
- 4) udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- 5) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach.

Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć uczniów.

Obowiązują następujące sposoby sprawdzania osiągnięć ucznia z przedmiotu rachunkowość jednostek gospodarczych:

- odpowiedź ustna;
- prace pisemne (sprawdziany, kartkówki, krzyżówki, testy, projekty);

- ocena wykonywanych ćwiczeń, kart pracy;
- ocena prac domowych
- ocena pracy na lekcji (wypowiedzi ustne, udział w dyskusji, obserwacja zaangażowania uczniów w czasie wykonywania zadań w grupie);
- udział w konkursach przedmiotowych i olimpiadach;

Odpowiedzi ustne

1) Na ocenę odpowiedzi ustnej składają się:

- a) jej zawartość merytoryczna,
- b) argumentacja,
- c) wyrażanie sądów i ich uzasadnienie,
- d) stosowanie poprawnego języka prawnego i ekonomicznego oraz sposób prezentacji sądów.

2) Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny. Nauczyciel odpytuje z trzech ostatnich tematów lekcyjnych. Uczeń w ciągu semestru może zgłosić dwa nieprzygotowania.

3) Nie można zgłosić nieprzygotowania grupowego przed zapowiedzianymi pisemnymi formami wiedzy i umiejętności (kartkówka, sprawdzian, karta pracy, analiza tekstu prawnego, praca z zeszytem ćwiczeń) oraz po ogłoszeniu na lekcji przez nauczyciela konieczności pisania niezapowiedzianej kartkówki.

Pisemne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności

Kartkówka – obejmuje zakres materiału z trzech ostatnich godzin lekcyjnych, materiał będący tematem pracy domowej, materiał będący tematem lekcji bieżącej, którą nauczyciel może przeprowadzić bez uprzedzenia. Krótkie wypowiedzi pisemne uczniów (kartkówki) mogą być stosowane w ciągu semestru w dowolnych ilościach bez wcześniejszego informowania uczniów. Jeżeli w czasie kartkówki uczeń z niedozwolonych materiałów, pracuje niesamodzielnie lub przeszkadza innym otrzymuje ocenę niedostateczną. Ocen z kartkówek nie poprawia się.

Sprawdzian – obejmujący zakres materiału z działu/rozdziału, który nauczyciel może przeprowadzić z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie pisemnym ma on obowiązek zaliczenia go w ciągu 2 tygodni, w szczególnych przypadkach losowych uczeń może mieć ustalony drugi termin. Nieobecność na sprawdzianie pisemnym w I i w II terminie uprawnia nauczyciela do wpisania uczniowi oceny niedostatecznej. W przypadku pisania sprawdzianu w II terminie kryteria oceny nie ulegają zmianie.

Poprawione prace pisemne są oddawane uczniom do wglądu oraz omówione, w terminie nieprzekraczającym 14 dni roboczych, licząc od dnia ich napisania.

Aktywność ucznia na lekcji

Za poprawność odpowiedzi, wykonywanie ćwiczeń i czynny udział w lekcji uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub „+”, a za pasywną postawę na zajęciach uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną lub „-”. Za uzyskanie trzech „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Analogicznie uczeń może również otrzymać ocenę niedostateczną za trzy „-” w przypadku braku podręcznika, zeszytu, ćwiczeń lub za brak udziału w lekcji. Na zajęciach obowiązuje kultura dyskusji. Uczniowie są zobowiązani aktywnie uczestniczyć w lekcjach, nie przeszkadzać kolegom i nauczycielowi w trakcie zajęć oraz przestrzegać zasad BHP. Jeżeli klasa swoim niestosownym zachowaniem uporczywie uniemożliwia pracę nauczycielowi, ma on prawo przerwać prowadzenie lekcji i zadać przewidziany na nią materiał do samodzielnego opracowania, a na następnej lekcji sprawdzić przygotowanie uczniów (np. w formie kartkówki) i ocenić je.

Praca w grupach

Praca w grupach polega na efektywnym współdziałaniu w zespole, planowaniu i ocenianiu własnego uczenia się, skutecznym porozumiewaniu się w różnych sytuacjach, rozwiązywaniu problemów w twórczy sposób oraz efektywnym posługiwaniu się technologią informacyjną. Praca w grupach będzie oceniana przez ucznia, jako element samooceny oraz przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego pracę grup, przy uwzględnieniu następujących faz:

- a) zaangażowania,
- b) badania,
- c) przekształcania,
- d) prezentacja.

Prace długoterminowe/projekty

Ocenie podlegać będzie samodzielna praca długoterminowa ucznia, tj. gromadzenie i dokumentacja różnych źródeł informacji, czytanie i twórcze wykorzystanie literatury, osiągnięcia w konkursach czy olimpiadach. Za udział w konkursie bądź olimpiadzie na szczeblu szkolnym – uczeń uzyskuje ocenę cząstkową bardzo dobrą, za udział w etapie wojewódzkim bądź okręgowym – ocena cząstkowa celująca. Za uzyskanie tytułu laureata w konkursie (olimpiadzie) na szczeblu krajowym uczeń otrzymuje roczną ocenę celującą.

Zadania domowe

Nauczyciel systematycznie sprawdza wykonanie zadań domowych zadawanych na zajęciach edukacyjnych przez nauczyciela. Jeżeli uczeń przed lekcją nie poinformuje nauczyciela o braku zadania domowego otrzymuje ocenę niedostateczną.

Kryteria oceniania

W ocenianiu bieżącym ocenie podlegają wiadomości ucznia, umiejętności poszukiwania wiedzy, praktycznego działania, umiejętność komunikowania się i postawy. W pracowni lekcyjnej obowiązuje wszystkich przestrzeganie zasad BHP, przedstawionych przez nauczyciela na pierwszej lekcji we wrześniu.

Oceny cząstkowe, śródroczne i roczne wystawiane są według skali:

- 1) stopień celujący – 6;
- 2) stopień bardzo dobry – 5;
- 3) stopień dobry - 4;
- 4) stopień dostateczny – 3;
- 5) stopień dopuszczający – 2;
- 6) stopień niedostateczny -1.

Nie stosuje się znaków: plus „+” oraz minus „-” przy ocenach bieżących.

Uzyskana przez ucznia ocena jest jawna i uzasadniona przez nauczyciela.

W zależności od zdobytych punktów uczeń otrzymuje następujące oceny:

Skala oceniania wiedzy ucznia:

0% - 49%	- ocena niedostateczna (1)
50 % - 60%	- ocena dopuszczająca (2)
61% - 75%	- ocena dostateczna (3)
76% - 90%	- ocena dobra (4)
91 % - 100 %	- ocena bardzo dobra (5)
100 % i zadania dodatkowe	- ocena celująca (6)

Wymagania na poszczególne oceny:

1. ocena celująca

- uczeń dysponuje wiedzą znacznie wykraczającą poza program nauczania;
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularnonaukową i specjalistyczną zgodnie z omawianą na zajęciach problematyką;
- samodzielnie dokonuje interpretacji skomplikowanych problemów ekonomicznych;
- wykazuje dużą aktywność na zajęciach edukacyjnych;
- wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen;
- aktywnie uczestniczy w pracach na zajęciach lekcyjnych, w kołach zainteresowań;

- osiąga sukcesy w konkursach (olimpiadach) na szczeblu okręgowym/wojewódzkim i centralnym;
- biegle posługuje się fachową terminologią z zakresu rachunkowości;
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia;
- łączy wiedzę z różnych przedmiotów;
- samodzielnie i bezbłędnie ewidencjonuje na kontach księgowych operacje gospodarcze;
- terminowo realizuje zadania;
- samodzielnie i bezbłędnie redaguje i sporządza dokumenty.

2. ocena bardzo dobra

- uczeń w pełni przyswoił wiadomości objęte podstawą programową;
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem, jest aktywny na zajęciach;
- samodzielnie redaguje dokumenty na podstawie otrzymanych dyspozycji;
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;
- bezbłędnie ewidencjonuje na kontach księgowych operacje gospodarcze;
- posługuje się prawidłowo narzędziami i miarami ekonomicznymi;
- potrafi samodzielnie formułować wnioski;
- terminowo realizuje zadania;
- wykorzystuje różne źródła wiedzy;
- umiejętnie stosuje posiadaną wiedzę w praktyce;
- poprawnie analizuje różne wskaźniki ekonomiczne;
- sprawnie posługuje się terminologią związaną z funkcjonowaniem kont bilansowych i wynikowych;
- prawidłowo oblicza i ewidencjonuje podatki oraz dokonuje rozliczeń z urzędem skarbowym;
- prawidłowo interpretuje zapisy księgowe.

3. ocena dobra

- uczeń opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym;
- stosuje podstawowe pojęcia z zakresu rachunkowości;
- samodzielnie rozwiązuje zadania teoretyczne lub praktyczne;
- zna i potrafi zinterpretować podstawowe wskaźniki ekonomiczne;
- sporządza typowe dokumenty (bez pomocy nauczyciela);
- poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności;
- ewidencjonuje na kontach księgowych typowe operacje gospodarcze;
- wykazuje aktywność na lekcjach;
- przedstawia wyniki samodzielnej pracy;
- posługuje się wystarczającym słownictwem oraz właściwą terminologią;
- poprawnie wykonuje ćwiczenia i polecenia;
- potrafi samodzielnie rozwiązać typowy problem teoretyczny i praktyczny;
- potrafi prawidłowo interpretować teksty i schematy.

4. ocena dostateczna

- dysponuje podstawową wiedzą określoną w programie nauczania;
- wiedza jest fragmentaryczna i wrywkowa;
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności (zazwyczaj przy pomocy nauczyciela);
- z niewielką pomocą nauczyciela prawidłowo ewidencjonuje na kontach księgowych operacje gospodarcze;
- zna niektóre pojęcia z zakresu rachunkowości jednostek gospodarczych;
- nie potrafi interpretować wyników (wyciągać wniosków);
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- redaguje dokumenty, wypełnia formularze, popełniając błędy.

5. ocena dopuszczająca

- uczeń wykazuje spore luki w wiadomościach objętych programem;
- potrafi, z pomocą nauczyciela, przedstawić wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej oraz ćwiczeniowej;
- z pomocą nauczyciela ewidencjonuje na kontach księgowych operacje gospodarcze;
- potrafi określić podstawowe pojęcia z zakresu rachunkowości jednostek gospodarczych;
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności (zazwyczaj przy pomocy nauczyciela);
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków;
- nie jest aktywny na zajęciach;
- sporządza/wypełnia dokumenty tylko przy znacznej pomocy nauczyciela.

6. ocena niedostateczna

- nie opanował wiadomości objętych podstawą programową, powstałe w wiadomościach braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy w zakresie nauczanego przedmiotu;
- nie zna podstawowych pojęć z zakresu rachunkowości, nie potrafi stosować wiadomości do wykonywania podstawowych czynności praktycznych, nie rozumie pytań i poleceń;
- nie przygotowuje się do lekcji;
- dokumenty, formularze sporządza/wypełnia bardzo niestarannie, popełniając liczne błędy merytoryczne;
- nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań, nawet przy pomocy nauczyciela;
- w wypowiedziach, ćwiczeniach popełnia bardzo poważne błędy;
- odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcjach.

Wystawianie oceny śródrocznej i rocznej

- ocenę śródroczną i roczną wystawia nauczyciel zgodnie z terminem podanym w zarządzeniu dyrektora szkoły;
- ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych;
- przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej największe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów;
- ocenę klasyfikacyjną wystawia się na podstawie co najmniej czterech ocen cząstkowych;
- ocena niedostateczna powinna być podana do wiadomości ucznia i jego rodziców na miesiąc przed klasyfikacją;
- w przypadku uzyskania przez ucznia oceny niedostatecznej za pierwszy semestr, uczeń ma możliwość jej poprawienia w terminie określonym przez nauczyciela. Pozytywna ocena roczna uzależniona jest od opanowania materiału w stopniu co najmniej dopuszczającym w semestrze I i II;
- ocenę celującą roczną otrzymuje uczeń, który otrzymał oceny cząstkowe celujące lub otrzymał w toku nauczania oceny semestralne bardzo dobre i wykonał pracę dodatkową na ocenę celującą.

Nieprzygotowanie do zajęć

Uczeń ma prawo, przed lekcją, zgłosić nieprzygotowanie do zajęć, dwa razy w ciągu półrocza. Nieprzygotowanie uczeń zgłasza niezwłocznie po wejściu do klasy, zanim nauczyciel rozpocznie odpytywanie lub sprawdzanie prac pisemnych. Nieprzygotowanie uczeń winien zgłosić w przypadku:

- a) braku przygotowania się do odpowiedzi ustnej;
- b) braku zeszytu z odrobionym zadaniem domowym;
- c) niewykonania innej zadanej pracy, np. prezentacji, referatu;
- d) brak zeszytu ćwiczeń/podręcznika na zajęciach edukacyjnych.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną w przypadku:

- 1) ściągania lub usiłowania ściągania na pracach pisemnych;
- 2) używania telefonu komórkowego/smartfonu/tabletu i innych pomocy podczas pisania prac pisemnych oraz zakłócania lekcji dźwiękami z telefonu komórkowego/smartfonu lub innego urządzenia;
- 3) odmowy napisania zaległej pracy pisemnej, gdy nauczyciel wyznaczył wcześniej termin.

Klasyfikowanie uczniów

Uczeń może być niesklasyfikowany, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w planie szkolnym. Jeżeli są podstawy do ustalenia oceny klasyfikacyjnej (uczeń zdał materiał nauczania realizowany na opuszczonych przez niego lekcjach), to nauczyciel może ucznia sklasyfikować.

Załącznik do przedmiotowego oceniania w przypadku wprowadzenia zdalnego nauczania:

- 1) Przedmiotowe ocenianie jest zgodne ze szkolnymi zasadami zdalnego nauczania.
- 2) Nauczyciel poprzez e-dziennik przesyła uczniom informacje o formie lekcji (on-line lub plik z zadaniami) temacie zajęć, zakresie materiału oraz wskazuje ewentualne zadania do wykonania.
- 3) Nauczyciel ma możliwość oceniania wszystkich form zdalnej pracy ucznia. Wagę oceny ustala nauczyciel w zależności od stopnia trudności zadania.
- 4) Monitorowanie odbywać się będzie poprzez kontrolę zadań odesłanych przez uczniów oraz informacji zwrotnych od uczniów i rodziców.
- 5) Nauczyciel wskazuje uczniowi formę wykonanej pracy, np.:
 - plik tekstowy,
 - wpis w tekście wiadomości,
 - załącznik graficzny,
 - zdjęcie wykonanej pracy,
 - prezentacja multimedialna.
- 6) Nauczyciel ustala termin przysyłania wykonanych przez uczniów zadań.
- 7) Nauczyciel ma 14 dni na sprawdzenie pracy i poinformowanie uczniów o ocenach oraz terminach i sposobach poprawy.
- 8) Na prośbę ucznia nauczyciel może udzielić indywidualnie dodatkowych wskazówek i wyjaśnień.
- 9) Klasyfikowanie i promowanie uczniów odbywa się zgodnie z zasadami umieszczonymi w statucie Technikum w Twardogórze.
- 10) Na czas nauczania zdalnego wagi ocen pozostają bez zmian.
- 11) Prace niesamodzielne będą oceniane na ocenę niedostateczną (zadanie domowe nie może być kserokopią ani tekstem wydrukowanym z Internetu).

W sprawach nieuregulowanych niniejszym Przedmiotowym Ocenianiem mają zastosowanie przepisy Wewnętrzny Szkolny Oceniania zawarte w Statucie Szkoły.